

## **8. Класифицирана информация (КИ). Достъп до обществена информация(ДОИ) (ОИ), (И)**

-Закон за защита на КИ (ЗЗКИ)

-Правилник за прилагането на ЗЗКИ (Правилника)

**КИ - И**, представляваща **държавна или служебна тайна**, както и чуждестранната КИ, предоставяна от друга държава или от международна организация, доколкото влязъл в сила международен договор, по който Р. България е страна, не предвижда друго.

**КИ-Защитена от закон тайна**, достъпът до която е строго определен (само за определени лица, до определен тип И, за специфични цели)

**Видове:**

1) **Държавна тайна** = КИ, определена в **специален списък**, нерегламентиранят достъп до която би създал **опасност** за или би **увредил интересите на Р.България**, свързани с националната сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред. **Обхваща 3 категории И:**

**-И, свързана с отбраната на страната**

**-И, свързана с външ. политика и вътр. сигурност на страната**

**-И, свързана с икономическата сигурност на страната**

2) **Служебна тайна** = КИ, която се създава или съхранява от държ. органи/ органите на местното самоуправление, която не е държ. тайна, но нерегламент. достъп до която би се отразил неблагоприятно на интересите на държавата или би увредил друг правнозащитен интерес. Правна уредба в спец. правни актове, не в ЗЗКИ

3) **Чуждестранна КИ** – може да се регулира от други правила съгласно чуждото законодателство или международни договори. КИ,

предоставена от друга държава или международна организация по силата на международен договор, по който Р. България е страна.

**Нива на класификация за сигурност на И**-в зависимост степента на чувствителност на И и значимостта ѝ за националната сигурност и интересите на страната- категориите за сигурност (грифове):

-**За служебно ползване** = служебна тайна

-Държавна тайна

-**Поверително** = държавна тайна, **нерегламентираният достъп до която би застрашил** суверенитета, независимостта или териториалната цялост на Р. България или нейната външна политика и международни отношения, свързани с нац. сигурност, **или би могъл да създаде опасност от възникване на вреди**, или да причини вреди в областта на нац. сигурност, отбраната, външната политика или защитата на конституционно установения ред

-**Секретно** = **във висока степен, труднопоправими или големи вреди**

-**Строго секретно** = **изключително висока степен, непоправими или изключително големи вреди**

-**За още по-чувствителна информация** (когато характерът на информацията или межд. договор, по който Р. България е страна, налагат допълн. защита) се определят **допълнителни маркировки**

### **Компетентни органи**

- **Държавна комисия по сигурността на информацията/ДКСИ** = държавният орган, който осъществява политиката за защита на КИ в страната; 5 членове, избрани от Министерския съвет. ДКСИ организира, осъществява, координира и

контролира дейността по защитата на КИ и осигурява еднаквата защита на КИ. Множество правомощия

**-Служби за сигурност** = Държавната агенция „Разузнаване“, Националната служба за охрана, ДАНС ...

**-Служби за обществен ред** = Главна дирекция „Национална полиция“, Главна дирекция „Жандармерия...“

**-Организационни единици** = органите на държавна власт и техните администрации, администрацията на европейските делегирани прокурори, Министерството на отбраната ...

**-Служител по сигурността на И** = Ръководителят на организационната единица ръководи, организира и контролира дейността по защита на КИ.

**-Административни звена по сигурността на И** = Доколкото обемът на КИ може да е голям за изпълнение задачите и функциите на служителя по сигурността на И, към него могат да се създават административни звена по сигурността.

**Защита на КИ-** комплекс от организационни, физически и технически мерки за предотвратяване на нерегламентиран достъп до материали, документи, техника и съоръжения, класифицирани като държавна или служебна тайна: Физическа сигурност, Документална, Персонална, Криптографска ...

**ДОИ** - гражданското общество осъществява контрол върху дейността на администрацията и всички публични институции;  
**Правна рамка**– Закон за достъп до обществ. информация (ЗДОИ);  
**Определение**= всяка И, свързана с обществен. живот в Р. България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти

### **Задължени субекти:**

**-държавните органи, техните териториални звена и органите на местното самоуправление**

**-всички публичноправни субекти, различни от посочените органи, включително публичноправните организации (критерий: повече от половината от доходите му са от публични средства ...)**

**-физически и юридически лица** относно извършвана от тях дейност, финансирана със средства от държавен бюджет и със средства от фондове на ЕС/ предоставени от ЕС по проекти

**-Оправомощени да искат достъп до обществена информация:** бълг. граждани; чужденците; лицата без гражданство; юрид. лица

### **2 вида обществена информация:**

**-Официална обществена И = тази, която се съдържа в актовете на държавните органи и на органите на местното самоуправление при осъществяване на техните правомощия**

**-Служебна ОИ - събира се, създава и съхранява във връзка с официалната И, както и по повод дейността на органите и техните администрации (не се съдържа в актове)**

Достъп до **официална ОИ**:1/ до нормативни актове, се осигурява чрез обнародването им 2/ДОИ, извън тези случаи, е свободен и се осъществява по реда на ЗДОИ

### **Достъп до **служебна ОИ**:**

**- задължение за информиране на обществеността за своята дейност чрез публикуване или съобщаване в друга форма (да предотврати заплахата за живота, здравето ...)**

**- Задължение за:**

**-Периодично публикуване на актуална И** за компетенциите, дейностите и др., извършвани от адм. структури в изпъл. власт

**-Годишен отчет** за получени искания за ДОИ

### **Достъп до обществена информация:**

**- Платформа за достъп до ОИ**-единна, централна, публична уеб базирана инф. с-ма, която осигурява заявяване на достъп и публикуване на ОИ; поддържа се от администрация на МС

**- Достъп до И за средствата за масова И** (лица с управляващи/контролни функции...)

**- Достъп чрез административна процедура по ЗДОИ** (преглед на И – оригинал или копие, или чрез публичен общодостъпен регистър;)

**- Санкции за непредоставяне на достъп** – налагат се от съответен орган, където длъжностното лице, което е отказало достъп, работи или за другите задължени лица като публичноправни организации – Министерство на ЕУ

**- ЗДОИ също регулира различен административен режим** за повторно използване на И от обществеността

Правото е създадо **правен режим** за защита на КИ. Различни класификационни нива в зависимост от естеството и чувствителността ѝ. **Сложен административен апарат** от органи, участващи в неговата защита. Правото е създадо **правен режим** за ДОИ. Основна цел: **контрол** върху изпълнението на публични дейности, изразходване на публични средства, упражняване на публични правомощия